

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ

የኢትዮጵያ ግብርና ባለሥልጣን

የ2015 በጀት ዓመት ሂሳብ

አዲት ሪፖርት

**ሚያዝያ 2016
አዲስ አበባ**

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ

የኢትዮጵያ ግብርና ባለሥልጣን

የ2015 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ሪፖርት

የኢትዮጵያ ግብርና ባለስልጣን የተመደበለትን የመደበኛ በጀት በፋይናንስ አዋጁ፣ ደንብ እና በተከታታይ በወጡ መመሪያዎች መሰረት ለታቀደለት ዓላማ ማዋሉን፤ እንዲሁም ሂሳቡ በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሰረት መያዙንና የመንግሥት ሀብትና ንብረት በሚገባ መጠበቁን ለማረጋገጥ ከዚህ ሪፖርት ጋር የተያያዙትን የ2015 በጀት ዓመት የሂሳብ ሪፖርቶችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን አዲት አድርገናል።

የሂሳብ ሪፖርቶችን የማዘጋጀት ኃላፊነት የኢትዮጵያ ግብርና ባለስልጣን ሥራ አመራር ሲሆን፤ የሂሳብ ሪፖርቶችን አዲት በማድረግ ሙያዊ የአዲት አስተያየት መስጠት ደግሞ የፌዴራል ዋና አዲተር መሥሪያ ቤት ኃላፊነት ነው።

አዲቱ የተከናወነው የፌዴራል ዋና አዲተር መሥሪያ ቤትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 982/2008 ለመሥሪያ ቤታችን በተሰጠው ሥልጣን መሠረት የዓለም አቀፍ አዲት ደረጃዎችን (ISSAI) መሠረት በማድረግና የዋና አዲተር መሥሪያ ቤትን የአዲት ሥልት በመከተል ነው። እነዚህን የአዲት ደረጃዎች መከተል አዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ አጥጋቢ የሆነ የአዲት አስተያየት ለመስጠት ያስችለናል።

አዲታችን፡-

- በሂሳብ ሪፖርቶች ላይ የሰፈሩትን አህዞችና መግለጫዎችን የሚደግፉ ማስረጃዎችን በናሙና አዲት ማከናወንን፤
- የሥራ አመራሩ የሂሳብ ሪፖርቶች ሲያዘጋጅ ያደረገውን ጉልህ ግምቶች እና ውሳኔዎችን መመዘንን፤
- የሂሳብ አያያዝ ፖሊሲዎች ከዓመት ዓመት ሳይቀያየሩ በሥራ ላይ መዋላቸውን እና በበቂ ሁኔታ መገለጻቸውን ማመዛዘንን ያጠቃልላል።

የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ ከሆኑ ስህተቶች የፀዱ ለመሆኑ በቂ ማስረጃና አጥጋቢ ማረጋገጫ የሚሰጥ መረጃና ማብራሪያ ሊያስገኝ በሚችል መልኩ አዲቱን አቅደን አከናውነናል።

ከዚህም በተጨማሪ አዲቱ የተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ተገቢ የሆኑ አዋጆች፣ ደንቦች እና በተከታታይ የወጡ መመሪያዎችን በመከተል የተዘጋጁ መሆኑንና በናሙና አዲት ማከናወንን ይይዛል።

ለአዲቱ ሥራ መሠረት የሆኑት የኢትዮጵያ ግብርና ባለስልጣን ያቀረባቸው የሂሳብ ሪፖርቶች፣ መዛግብት፣ ደጋፊ ማስረጃዎች እንዲሁም በባለስልጣኑ ሥራ አመራር የተሰጡ ማብራሪያዎች ናቸው።

አዲቱ የተከናወነው የበጀት ዓመቱን የሂሳብ እንቅስቃሴ ሊወክሉ የሚችሉ ናሙናዎችን በመውሰድ በጥልቀትና በዝርዝር አዲት በማድረግ ነው።

የሚከተሉት የአዲት ተደራጊው መ/ቤት የሂሳብ ሪፖርቶች ከዚህ የአዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል።

- ◆ የሂሳብ ማመዛዘኛ፣
- ◆ የገቢ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ◆ የመደበኛ ወጪ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ◆ የተሰብሳቢ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ◆ የተከፋይ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ◆ የዝውውር ሂሳብ ሪፖርት፣

የኢትዮጵያ ግብርና ባለስልጣን የ2015 የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ የሆኑ ግድፈት የሌለባቸው፣ በአዋጅ በተፈቀደው በጀት በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት በትክክል የተዘጋጁና፣ የተከፈለው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅን፣ ደንብና መመሪያን ጠብቆ የተከናወነ በመሆኑ በእኛ አስተያየት

በኢትዮጵያ ግብርና ባለስልጣን የተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች እና የፋይናንስ አስተዳደር ሥርዓቱ አጥጋቢ ሆኖ ተገኝቷል።

I. ትኩረት የሚሹ ጉዳዮች (Emphasise Matters)

1.1 የወጪ ሂሳቦች የሚመዘገቡት የገንዘብ ሚኒስቴር ግንቦት 1999 ዓ.ም ባወጣው የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መመሪያ መሰረት መሆኑን ለማረጋገጥ በናሙና ኦዲት ሲደረግ በአገልግሎቱ በተለያዩ የወጪ ሂሳብ መደብ በድምሩ ብር 1356.19 ያለ ሂሳብ መደብ ተመዝግቦ መገኘቱ፤

2. የሀጋዊነት ጉዳዮች (Compliance Matters)

2.1 በሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 190/2002 አንቀጽ 32 እንዲሁም በፌዴራል የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የክፍያ መመሪያ ቁጥር 4/2003 መሰረት ለውሎ አበልና ለመጓጓዣ የተሰጠ ቅድሚያ ክፍያ ሰራተኛው ሥራውን አጠናቆ ከተመለሰ በኋላ፤ በፌዴራል የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 መሰረት ደግሞ ለግዥ የተሰጠ ቅድሚያ ክፍያ በሰባት ቀናት ውስጥ መወራረድ እንዳለበት ያዛል። ሆኖም አገልግሎቱ በደንቡና በመመሪያው መሰረት የፈጸመ መሆኑ ሲጣራ በተለያዩ የተሰብሰቡ የሂሳብ ኮዶች (መደቦች)፡-በድምሩ ብር 829,930.62 ወቅቱን ጠብቆ ያልተሰበሰበ ሂሳብ የሚገኝ መሆኑ፤

2.2 በፌዴራል መንግሥት መሥሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 ክፍል ሁለት አንቀጽ 8(5) በመሰረት ተከፋይ ሂሳቦችን ለመከታተል ተገቢው የቁጥጥር ሥርዓት መዘርጋቱን እና አገልግሎቱ ያለበትን ተከፋይ ሂሳብ በወቅቱ ለሚመለከተው አካል የሚከፍል መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ በተለያዩ የተከፋይ ሂሳብ ኮዶች (መደቦች)፡- ብር 5,339,403.43 በወቅቱ ያልተከፈለ ተከፋይ ሂሳብ ተገኝቷል፡፡

3 ሌሎች ጉዳዮች (Other Matters)

3.1 የንብረት አያያዝን በተመለከተ

የአገልግሎቱ ንብረት አስተዳደር በፌዴራል መንግስት ንብረት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 9/2003 መከናወኑ ሲጣራ፤

- በ2015 በጀት ዓመት የንብረት ቆጠራ ቢደረግም ከሰነዱ ጋር ያልተመዘዘ መሆኑን፤
- የባለስልጣኑን የንብረት ክፍል/ ስቶር/ የአላቂ ዕቃ እስቶር ተብሎ አንድ ክፍል ብቻ ያለ ሲሆን የቋሚና የተመላሽ ዕቃ ክፍል የሌለው መሆኑ፤

3.2 የውስጥ ቁጥጥር ዳሰሳ

- የአደጋ ስጋቶችን ለመከላከልና ለመቀነስ የሚረዱ የአሰራር ስልቶችን ለመቀየስ የጸደቀ የስጋት ተጋላጭነት አስተዳደር የሌለው መሆኑ፤
- የኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂ ክፍሉ በበቂ ሁኔታ ያልተደራጀ መሆኑን በአዲታችን ወቅት ማረጋገጥ ችለናል፡፡

4.1 ባለፉት ዓመታት እርምጃ ያልተወሰደባቸው የአዲት ግኝቶች፤

በሀዋሳ ከተማ ለዕቅድና ክትትል ግምገማ ዝግጅት ስልጠና ከተከፈለ ውሎ አበል ብር 195,975.60 ውስጥ ብር 3,925.50 እና እንዲሁም ብር 4,390.00 በድምሩ ብር 8,315.50 ከመመሪያ ውጪ በብልጫ የተከፈለ መሆኑ፡-

የፌዴራል ዋና አዲተር መሥሪያ ቤት

ሚያዚያ/ 2016